



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 893/2022
20.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Станоје Филиповић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарства финансија - Пореске управе, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, са умешачима на страни тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Александар Попара, адвокат из ... и ВВ и ГГ, оба из ..., чији је заједнички пуномоћник Соња Миленковић, адвокат из ..., ради поништаја одлука туженог о додели станова, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3715/20 од 02.04.2021. године, у седници одржаној 20.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиље, изјављена против става другог, трећег и четвртог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3715/20 од 02.04.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3133/17 од 27.05.2019. године, која је исправљена решењем истог суда П1 3133/17 од 31.07.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па су поништене Одлуке Стамбене комисије Министарства финансија Републике Србије - Пореске управе број 360-60/2007-21-3 и 360-60/2007-21-4, као незаконите. Ставом другим изреке поништена је Одлука Стамбене комисије Владе Републике Србије 10 број 360-6/08 од 07.02.2008. године у делу којим је одбијен приговор тужиље изјављен на одлуке Стамбене комисије Пореске управе Министарства финансија Републике Србије број 360-60/2007-21-3 и 360-60/2007-21-4 од 28.11.2007. године, објављене 03.12.2007. године. Ставом трећим изреке, тужена је обавезана да тужиљи на име трошкова парничног поступка плати укупан износ од 577.950,00 динара.

Апелациони суд у Београду је, пресудом Гж1 3715/20 од 02.04.2021. године, ставом првим изреке, одбацио, као недозвољену жалбу умешача ББ изјављену против пресуде Првог основног суда у Београду П1 3133/17 од 27.05.2019. године, исправљене решењем истог суда П1 3133/17 од 31.07.2019. године, у ставу првом и другом у односу на одлуку о додели у закуп стана правном претходнику умешача, сада покојној ДД од 28.11.2007. године и одлуку од 07.02.2008. године, којом је одбијен приговор тужиље изјављен против одлуке о додели стана у закуп правном претходнику умешача

ДД. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 3133/17 од 27.05.2019. године, исправљена решењем Првог основног суда у Београду П1 3133/17 од 31.07.2019. године, тако што су одбијени као неосновани тужбени захтеви тужиле за поништај одлука Стамбене комисије туженог број 360-60/2007-21-3 којим је умешачу ББ додељен у закуп стан број 360-60/2007-21-4 обе од 28.11.2007. године објављене 03.12.2007. године, и којим је додељен у закуп стан правном претходнику умешача, сада покојној ДД и захтев за поништај одлуке Стамбене комисије Владе Републике Србије број 360-6/08 од 07.02.2008. године у делу у којем је одбијен приговор тужиле изјављен против одлука Стамбене комисиј туженог број 360-60/2007-21-3 и 360-60/2007-21-4 од 28.11.2007. године, објављених 03.12.2007. године. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садражно у ставу трећем изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 3133/17 од 27.05.2019. године, исправљеном решењем истог суда П1 3133/17 од 31.07.2019. године тако што је одбијен захтев тужиле и захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка, а тужилца је обавезана да на име трошкова који су у поступку пред првостепеним судом имали, умешачима ВВ и ГГ исплати износ од 127.000,00 динара а умешачу ББ износ од 127.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилца да накнади трошкове жалбеног поступка и то: туженом у износу од 33.000,00 динара; умешачу ББ у износу од 33.000,00 динара; умешачима ВВ и ГГ у износу од 33.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у ставу другом, трећем и четвртм изреке, тужилца је изјавила благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20), прописано је да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд преиначио пресуду и одлучио о захтевима странака.

Пошто је у конкретном случају другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака, следи да је ревизија тужиле дозвољена, па је одлучивање о посебној ревизији сувишно.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог закона, имајући у виду да ревизија тужиле не садржи образложење разлога због којих је изјављена.

Према утврђеном чињеничном стању, Стамбена комисија туженог је 28.03.2006. године, објавила оглас за решавање стамбених потреба запослених на начин прописан чланом 6. тачка 2. Уредбе о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини („Службени гласник Републике Србије“ бр. 41/2002 ... 10/2007), доделом у закуп на одређено време четири стамбене јединице. Коначна ранг листа реда првенства утврђена је 08.11.2007. године.

На првом месту је био ЂЂ са ... бодова, на другом месту ЕЕ са ... бодова, на трећем месту ББ са ... бодова по основу степена стручне спреме и 20 додатних бодова по основу обављања руководећих послова, 90 бодова по основу стамбене угрожености, као лице које користи неодговарајући стан, 99 бодова по основу радног стажа за 33 године стажа, 100 бодова по основу резултата и квалитета рада, 10 бодова по основу здравственог стања и 5 бодова за једног члана породичног домаћинства. На четвртм месту ранг листе била је ДД са ... бода и то: по основу значаја радног места 100 бодова, по основу стамбене угрожености 150 бодова, за статус подстанара у трајању од 5 до 10 година 84 бода; за 28 година радног стажа 90 бодова, 10 бодова по основу здравственог стања, 4 бода по основу телесног оштећења и 15 бодова за три члана породичног домаћинства. Тужиља ЖЖ је била на ... месту са укупно ... бодова и то: 130 бодова по основу степена стручне спреме; 90 бодова по основу стамбене угрожености као лице које станује по другом основу; 87 бодова за 29 година радног стажа; 100 бодова по основу резултата и квалитета рада и 10 бодова за два члана породичног домаћинства. У седници одржаној 28.11.2007. године, стамбена комисија туженог је донела одлуке о додели станова у закуп запосленима који су били на првом, другом, трећем и четвртм месту коначне ранг листе тако што је оспореном одлуком број 360-60/2207-21-3, додељен у закуп на одређено време од пет година запосленој ББ стан број ... на ... спрату зграде у ... у улици ... број ..., по структури гарсоњера површине 22,60м² коју ће користити сама, док је ДД, одлуком 360-60/2007-21-4, дат у закуп на одређено време од пет година стан број ... на ... спрату у згради у улици ... број ... у ..., по структури двособан површине 40м² који ће користити са супругом ГГ и сином ВВ. Одлуком Стамбене комисије Владе од 07.02.2008. године, одбијен је, као неоснован, приговор тужиље изјављен против четири одлуке о додели станова у закуп на одређено време од 28.11.2007. године. Тужиља је засновала радни однос код туженог 2002. године када се, са троје деце, доселила у ... тако што је до 2006. године била власник једнособног стана површин 38м² у ... који је, уговором од 15.04.2006. године, поклонила својој ћерки. Почев од 17.07.2002. године, тужиља је имала пријављено пребивалиште у ..., у улици ... број ..., а од 06.01.2005. године у улици ... број Током расподеле станова 2004. године обратила се туженом захтевом да се њено нерешено стамбено питање реши заменом њеног стана који поседује у ... за стан у Од доласка у ..., са децом, била је подстанар, прво у улици ... а од 2003. године у улици По уговору од 01.09.2007. године, као подстанар, живи у ... у улици ... број .../... . У поступку решавања стамбене потребе запослених код туженог, по предметном огласу, тужиља је доставила оверене изјаве од 06.01.2005. године и 05.04.2005. године, о свом подстнарском статусу и члановима породичног домаћинства, потврду председника скупштине станара зграде у улици ... број ... од 15.01.2005. године и оверену изјаву два сведока од 05.04.2005. године о свом стамбеном статусу. Умешач ББ је 2000. године прешла из Пореске управе ... у Пореску управу у ..., а до 13.04.2007. године била је власник троипособног стана у ..., у улици ... број ..., стан број ..., на ... спрату, површине 71,56м² који је, уговором о поклону, поклонила својим ћеркама ЗЗ и ИИ. У поступку расподеле станова код туженог, умешач је туженом доставила уговор о привременом коришћењу стамбеног простора закључен са закуподавцем ЈЈ у ... у улици ... број ... где је умешач имала пријављено пребивалиште према уверењу надлежног органа МУП-а од 27.01.2005. године, почев од 27.03.2000. године и уговор од 01.07.2003. године закључен са закуподавцем КК за стан у улици ... број Правни претходник умешача ГГ и ВВ, сада покојна ДД преминула је 20.10.2008. године. На основу правноснажног решења о наслеђивању од 24.04.2000. године, стекла је право власништва на једнособном стану у приземљу стамбене зграде у ..., ..., насеље ... у улици ... број ..., стан број ..., корисне површине 41,98м² који је продала 24.08.2000. године купцу ЛЛ. У

поступку расподеле станова код туженог, по предметном огласу, умешач ДД је доставила оверену писану изјаву свог супруга ГГ од 25.02.2005. године, да са супругом и сином не поседује никакве непокретности и да као подстанари живе у ... у улици ... број ... у кући власништво ЉЉ. Вештачењем је утврђено да је вредност стана који је умешач ББ отуђила 13.04.2007. године у ... у време закључења тог уговора износила 39.500 евра и да је за тај стан 2007. године могла да купи стан од 40м² на мање атрактивним локацијама у ... и то: ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... и слично, док је у приградским општинама ..., ..., ..., ... и ... могла да купи стан површине од око 60м². Тржишна вредност стана у улици ... број ... стан број ... у ..., на дан продаје 24.08.2000. године износила је 20.700 евра и за тај стан, сада покојна ДД је могла да купи једноипособан стан површине од минимално 40м² на мање атрактивним локацијама, између осталог управо у насељу ..., док би на мање атрактивним локацијама попут ..., ..., ..., ... или ... могла да купи стан до 60м².

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле и поништио оспорене одлуке о додели станова умешачима јер је закључио да би тужилца у односу на умешаче остварила право приоритетног решавања стамбеног питања пошто је, по мишљењу првостепеног суда, Стамбена комисија туженог погрешно вредновала стамбени статус правног претходника умешача ДД, признавши јој 150 бодова, као лицу које живи у својству подстнара у трајању од пет до десет година, занемаривши чињеницу да је она отуђила стан у свом власништву у ... површине 40м², док јој је оспореном одлуком додељен стан исте квадратуре. По мишљењу првостепеног суда, умешач ББ је у време подношења пријаве на предметни оглас и утврђивање ранг листе првенства била лице са решеним стамбеним питањем јер је у својини имала стан површине 71,56м² у ... који је отуђила поклонивши га својим ћеркама, па јој је неправилно, по основу критеријума стамбене угрожености признато 90 бодова. Такође, тужилца је неспорно била лице без стана, подстанар, а Стамбена комисија туженог јој по том основу није признала бодове, па је првостепени суд закључио да је тужбени захтев тужиле за поништај предметних одлука о додели станова умешачима, основан.

Другостепени суд је побијаном пресудом, првостепену пресуду преиначио тако што је тужбени захтев тужиле за поништај предметних одлука о додели у закуп станова умешачима одбио примењујући меродавни пропис за расправљање спорног односа, Уредбу о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини, донету на основу овлашћења из члана 9. и 29. Закона о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“ бр. 53/95, 32/97). По мишљењу другостепеног суда, умешач сада покојна ДД, била је сувласник по структури неодговарајућег стана у ... који је користила са још два члана породичног домаћинства а отуђила уговором о купопродаји 2000. године, пре ступања на снагу ове Уредбе (2002. године) па се, супротно закључку првостепеног суда, њен стамбени статус не може вредновати према статусу који је имала до дана погоршања стамбене ситуације јер се правило из члана 15. став 4. Уредбе односи само на запослена лица која су, својом вољом, лишила себе својине на стану, од дана ступања на снагу Уредбе. Осим тога, назначени стан по структури не представља одговарајући стан, јер запосленом лицу, у смислу члана 32. Уредбе, за три члана, припада двоипособан или тросособан стан. Због тога, по мишљењу другостепеног суда, је надлежни орган туженог правилно вредновао стамбену угроженост ове запослене са 150 бодова колико припада лицу које у својству подстнара живи пет до десет година. За разлику од ове запослене, тужилца и умешач ББ отуђиле су станове

које су поседовале ван места запослења и то тужиља стан у ... површине 38м², а умешач ББ стан у ... површине веће од 71,56м², међутим, супротно закључку првостепеног суда, по мишљењу другостепеног суда, тужени је правилно вредновао степен стамбене угрожености тужиље и умешача ББ када им је, по овом основу, признао по 90 бодова, као лицима која користе неодговарајуће станове у смислу правила из члана 9. Уредбе, пошто су се станови које су отуђиле налазили ван места из кога запослено лице може уредно да долази на посао и одлази са посла. Према стамбеном статусу који је имала до отуђења назначеног стана у ..., умешач ББ, применом одредби Уредбе, сматра се лицем са нерешеним стамбеним статусом, јер у месту запослења не поседује стан. Из тих разлога, другостепени суд је закључио да тужиља није доказала да је у време утврђивања коначне ранг листе првенства и расподеле спорних станова остварила приоритет у решавању стамбеног питања у односу на умешаче ББ и сада покојну ДД (правног претходника ВВ и ГГ), па је другостепени суд преиначио ожалбену пресуду и тужбени захтев тужиље одбио.

По мишљењу Врховног касационог суда, одлука другостепеног суда је заснована на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 9. Закона о средствима у својини Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“ бр. 53/95 ... 32/97), прописано је да се стамбене зграде и станови у државној својини дају на коришћење запосленим, изабраним и постављеним лицима у органима, јавним службама и другим организацијама из члана 1. тачка 2. тог закона и другим лицима утврђеним законом, по основу закупа на неодређено или одређено време. Влада Републике Србије прописује начин и критеријуме давања стамбених зграда и станова у закуп (став 2). Влада Републике Србије прописује начин и критеријуме давања станова за службене потребе, на основу одредбе члана 29. истог закона.

На основу овлашћења из горе наведених одредби Закона о средствима у својини Републике Србије, Влада је донела Уредбу о решавању стамбених потреба изабраних, постављених и запослених лица код корисника средстава у државној својини, тако што је одредбом члана 2. те Уредбе одређено да стамбене потребе у складу са одредбама ове Уредбе могу решавати изабрана, постављена и запослена лица која су у радном односу са корисником државних средстава (став 1); да се запосленом лицу решава стамбена потреба у месту запослења, односно у месту које гравитира месту запослења из кога се може редовним средствима јавног саобраћаја свакодневно уредно долазити на посао и одлазити са посла (став 2); да се сматра да запослено лице има решену стамбену потребу ако оно или члан његовог породичног домаћинства у месту из члана 2. став 2. ове Уредбе има у својини усељив стан или породичну стамбену зграду која је одговарајућа за његово породично домаћинство, ако такав стан у друштвеној односно државној својини користи по основу закупа на неодређено или одређено време, ако запослено лице или члан његовог породичног домаћинства је искористило максималан износ стамбеног кредита за решавање стамбене потребе за одговарајући стан у складу са Уредбом (члан 3); да се под одговарајућим станом подразумева стан који по структури утврђеној овом Уредбом припада запосленом и члановима његовог породичног домаћинства и који испуњава основне услове становања, односно има електричне, водоводне и санитарне инсталације а налази се у месту из члана 2. став 2. ове Уредбе (став 4); да се под неодговарајућим станом подразумева стан односно породична стамбена зграда која по структури не одговара стамбеним потребама запосленог лица и чланова његовог породичног домаћинства у смислу ове Уредбе или

одговара по структури али не испуњава основне услове становања из члана 4. ове Уредбе, па је неподобан за становање, као и стан који одговара и по структури и по квалитету али се налази ван места из ког запослено лице може уредно да долази на посао и одлази са посла (члан 9). У члану 13. Уредбе, утврђени су основи за утврђивање реда првенства у решавању стамбених потреба запослених а у одредеби члана 14. мерила за вредност запослених по критеријуму „значај радног места“. Одредбом члана 15. Уредбе, предвиђени су бодови које запосленом припадају по основу критеријума стамбене уgroжености и то: за лице без стана у статусу подстанара од пет до десет година - 150 бодова, а у статусу подстанара од једне до пет година - 140 бодова, с`тим што се постанар до једне године бодује у претходном стамбеном статусу по основу коришћења неодговарајућег стана за мањи стан од структуре који му припада - 70 бодова, за стан који не испуњава услове становања у смислу члана 9. Уредбе - 90 бодова. Према истој норми, стамбени статус доказује се уговором и другим овереним документом о праву коришћења и праву својине, уговором о подстанарском односу односно његовом изјавом да је подстанар овереном код суда, изјавом да нема стан односно породичну стамбену зграду овереном код суда, пријавом пребивалишта у односу на боравиште, потврдом органа управљања стамбеном зградом потписаном од овлашћеног лица и овереном печатом стамбене зграде, уверењем управе јавних прихода да се не дужи порезом за стан или породичну стамбену зграду, признаницама о уплаћеним комуналним услугама и другим документима којима се доказује присутност у коришћењу стана и слично. Према одредби члана 15. став 4. Уредбе, запослено лице које, од дана ступања на снагу ове Уредбе, на било који начин, својом вољом, лиши себе својине на стану или породичној стамбеној згради, односно својства закупца стана на неодређено време или корисника таквог стана или члана његовог породичног домаћинства, ради обезбеђења повољнијег положаја код решавања стамбене потребе, бодоваће се у стамбеном статусу које је имало до дана погоршања стамбене ситуације. Запосленом, према правилима из члана 32. Уредбе, који решава стамбену потребу с`обзиром на број чланова породичног домаћинства припада и то: самцу - гарсоњера или једноособан стан; за два члана - једноипособан или двособан стан; за три члана двоипособан или тросособан стан; за четири члана - троипособан или четворособан стан; за пет или више чланова домаћинства - четворособан стан, с`тим што се запосленом лицу може дати у закуп и мањи стан од стана који му припада, ако се са тим писмено сагласи.

У конкретном случају, тужила и умешач ББ су отуђиле станове које су поседовале ван места запослења па им је тужени, при бодовању степена њихове стамбене угрожености, правилно, по том основу, признао по 90 бодова као лицима која користе неодговарајући стан на основу члана 9. Уредбе, имајући у виду да из станова у ... односно ..., нису биле у могућности да уредно долазе на посао и одлазе са посла. ДД је стан у ... отуђила уговором о купопродаји 2000. године, пре ступања на снагу Уредбе, па је надлежни орган туженог њен стамбени статус правилно бодовао са 150 бодова, колико припада лицу које у својству подстанара живи пет до десет година имајући у виду да је њен стан по структури био неодговарајући јер га је користила са још два члана породичног домаћинства. Код овако утврђеног чињеничног стања, следи да тужила није имала приоритет у решавању стамбеног питања у односу на умешаче којима су, предметним одлукама, станови додељени у закуп на одређено време па је другостепени суд правилно закључио да је њен тужбени захтев за поништај тих одлука неоснован, а ревизијом се неосновано побија правилност примене материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1, 154. и 165. став 2. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић